

Мода під час Першої світової війни та по її завершенні

1. Основні тенденції військової моди.
2. Мода 1920-х років – нові образи і матеріали.
3. Мадлен Віонне. «Архітектор моди».
4. Життя та творчість Крістіана Діора.
5. Творчість Ів Сен-Лорана.

1. Під час Першої світової війни (1914-1918 рр.) в моді відбулися радикальні зміни. Війна стала поворотним моментом в новітній історії, змінивши не лише політичну карту Європи, а і стиль життя. Вперше використовували новітню техніку – танки, бронемашини, авіацію, підводні човни. Під час війни загинуло близько 10 мільйонів людей та ще 20 мільйонів було поранено. Більшість чоловіків із воюючих країн вдягли військову форму (було мобілізовано 72 мільйони), захисний колір «хакі» став символом війни. Військова уніформа вплинула не лише на цивільний костюм того часу, а й на моду ХХ ст. в цілому – значна кількість елементів військового обмундирування трансформувалась у повсякденний одяг.

Німецька військова форма - піхота

Французька піхота

Поки чоловіки воювали, жінки в тилу були змушені замінити чоловіків. Вперше в історії жінки відчували себе по справжньому потрібними членами суспільства – вони пішли працювати в госпіталі, на військові заводи, фабрики; працювали водіями, поштарями. Жінки з вищого суспільства активно зайнялись благодійністю, ставши сестрами милосердя. Вперше, у воєнних умовах жінки одягли уніформу: на заводах – комбінезони, кондуктори та поштарі – спідниці розширені до низу з куртками та фуражами, сестри милосердя – білі чи сірі халати з хустинками із червоним хрестом.

Зразки робочого одягу воєнного часу

Активне життя, наповнене обмеженнями (не вистачало продуктів, палива, тканини), вимагало зручного одягу. Саме під час Першої світової війни сформувався костюм, який жінки будуть носити в XX сторіччі: суттєво зменшилась довжина спідниць, зникли складні зачіски, широкополі капелюхи. З'явилися функціональні деталі, запозичені з військової форми – відкладні коміри, коміри-стояки, накладні кишені, а звичні для жіночої моди колишні оздоблення (вишивка, аплікація, мереживо) практично зникли з повсякденної моди.

Формений одяг часів Першої світової війни – кондуктор, медична сестра, 1917 р.

Через нестачу елементарних засобів гігієни, мила, жінкам довелось коротко підстригати волосся. Практично усі підприємства були переорієнтовані на військові потреби, тому для цивільного населення не вистачало тканин, взуття. Багато хто переробляв військову форму. Найпоширенішим видом жіночого одягу часів Першої світової війни був костюм (розширена спідниця із застібкою спереду, мішкуватий жакет з накладними кишенями та відкладним коміром чи коміром-стоячком) та універсальна сукня із практичної тканини (сірого, чорного, коричневого чи синього кольору). Таку «сукню на всі випадки» носили цілий день, не переодягаючись як колись до війни по моді по кілька разів. Поруч вже не було слуг, які допомагали одягати корсети, каркаси, накладки, тому застібка в одязі тепер розміщувалась лише спереду, щоб жінка самотійно могла одягнутись.

Костюм початку Першої світової війни

В моду ввійшов трикотаж ручного в'язання – кардигани, джемperi, шапки, шарфи. Спрощенню піддалась і нижня білизна – корсети остаточно уступили місце бюстгальтерам та поясам для панчох. У 1913 р. в США було запатентовано найпростішу конструкцію м'якого бюстгальтера, який можна було виготовити самотужки в домашніх умовах.

Висока мода була змушена пристосовуватися до умов військового часу. Поль Пуаре виконував військові замовлення. Інші будинки мод пропонували своїм клієнткам більш зручні та прості моделі, в повсякденному одязі відчувався значний вплив військового часу. У святковому одязі ще можна було побачити риси довоєнної моди – сукні у східному стилі, тюрбани, хоча довжина спідниць вже суттєво зменшилась. У 1915 р. в моді з'явилися пишні спідниці з оборками по низу в стилі «фламенко». В цьому романтичному стилі проявилась втома від війни, прагнення до мирного життя. В моді був «іспанський стиль». Жіноче вбрання доповнювали туфлі на невисоких підборах із зав'язками. Іспанія не брала участі у Першій світовій війні, тому вона була символом мирного безтурботного життя.

Під час війни приходять перші успіхи до Коко Шанель. Вона почала створювати прості сукні і костюми із трикотажу (до війни з нього шили спортивний одяг і нижню білизну, і його залишилось багато на складах), які були зручними у активному повсякденному житті і почали користуватись шаленим попитом у клієнток.

Костюми у стилі «фламенко» авторства К. Шанель, 1917 р.

Варіант простої сукні від Шанель

Багато будинків моди пропонували моделі суконь із двома варіантами розміщення лінії талії – завищеною та заниженою.

2. По завершенню війни жінки не захотіли відмовитись від самостійності та активної життєвої позиції і в 1920-х рух емансипації святкував перемогу – у багатьох країнах жінки вибороли право навчатись в університетах та отримали виборче право голосу. Багато жінок продовжили працювати. Політична та економічна свободи жінки змінили її характер життя, це відобразилося на моді. Жінки почали водити автомобілі, могли перебувати в людних місцях без супроводу чоловіка, коротко стриглися, носили одяг в чоловічому стилі – піджаки та смокінги, сорочки, галстуки. Штани поступово завойовували місце в жіночому гардеробі, спочатку в якості домашнього одягу, для занять спортом. Потреба жінки в зручному костюмі призвела до зміни довжини спідниці: у 1920-х роках довжина спідниці була до литки, у 1925 р. вже до коліна, а з 1927 р. підіймалась іноді і вище коліна.

З'являється новий естетичний ідеал жіночої краси. В минулому залишилось беззахисне, слабке створіння, яке опікував чоловік. Новими якостями, які характеризують сучасний жіночий образ, є незалежність, рішучість, пристосованість до нових умов побуту та праці. З'являється новий тип жіночої краси – жінка-хлопчик, тонка, довгонога, з вузькими стегнами, плоскогруда, без підкресленої талії, із короткою стрижкою; але в образі присутня особлива риса жіночності – засмагла шкіра, яскраво нафарбовані губи та очі, манікюр, блискуче волосся. Новому ідеалу жіночої краси відповідає і костюм, який силуетом нагадує основні форми архітектури – еліпс, прямокутник, трикутник.

Ідеал жіночої краси 20-х років

Колір костюма витриманий в одному тоні – сірому, бежевому, білому, чорному. Орнамент одягових тканин знаходиться під впливом нового напрямку у живописі - кубізму: квадрати, кола, риски; зустрічається рослинний орнамент. Будь-який вид жіночого одягу має основний, єдиний силует – прямий. Талія не підкреслюється, пояс носять на стегнах, довжина сукні, пальто – до середини коліна. Вперше за 15 століть у жіночому костюмі допускається відкрита демонстрація ніг до коліна. Простий по конструкції, майже позбавлений оздоблень, прямокутний по формі костюм зливається із лініями пластичного, спортивного жіночого тіла, звільненого від корсету.

Мода 20-х років

Саме в XX ст. в костюмі з'являється новий принцип кріплення одягу на плечовому поясі, який полягає у вільній взаємодії оболонки костюма з фігурою. Основною формою одягу стає туніка із полотнищ прямокутної форми, що відповідає основній тенденції архітектури XX ст.

Новий костюм XX ст. виник як заперечення попереднього, він невеликих об'ємів, підкреслює фігуру, вільно повторює лінії тіла. Проте, заперечуючи костюм минулого сторіччя, новий костюм використовує та розвиває його принципи. І старий, і сучасний костюми облягають фігуру, але по різному акцентують особливості. В сучасному костюмі з'явилися свої труднощі та тонкощі – часто змінюється силует, лінії капризні та непостійні; одяг однієї й тієї ж форми то облягає фігуру, то вільно спадає. Розвиток форми костюма 20 ст. виробив основні стилі сучасного костюма – класичний, спортивний, фентазі. Боротьба за соціальне рівноправ'я та емансипацію жінки сприяла неминучій зміні жіночого одягу.

Прагнення до спрощення одягу призводить до пошуку нових конструктивних вирішень; винайдений Мадлен Вюне крій по косій дозволяє створити сукню, яка пластично облягає фігуру без додаткових членувань форми. Після такого винаходу мода відкриває привабливість природних ліній фігури, красу тіла, не деформовану корсетом та накладками.

Одяг вдосконалювався, мода шукала нові шляхи розвитку, але Перша світова війна перекреслила всі плани і дала моді напрям, по якому вона розвивається до сьогодні. Цей напрям – поступова демократизація одягу, спочатку був викликаний суворою необхідністю життя; жінки почали тяжко працювати, тому костюм став зручним, складні жіночі зачіски змінили практичні короткі стрижки. Не делікатна, витончена дама, а ділова, зібрана, спортивна жінка – в загальних рисах цей образ після виникнення вже не виходив із моди.

У воєнний період закрились майже всі Будинки мод «від кутюр». Стало зрозумілим, що мода не може орієнтуватись тільки на тих, хто має значні доходи. Завойовувати потрібно масового споживача. Такий споживач не міг собі дозволити замовляти одяг у відомих кутюр'є, він надавав перевагу купівлі одягу в магазині і не розраховував на його унікальність. Нова мода, яка пропагувала простоту та демократичність, дозволяла процес виготовлення одягу перевести у промислове виробництво. Паралельно із модою «від кутюр» з'явилась мода «прет-а-порте», тобто промислова мода. Певний час висока мода та мода промислового напрямку існували паралельно та незалежно одна від одної. Одяг «від кутюр» був унікальним, із авторським підписом художника. В «прет-а-порте» все було по іншому – великий тираж кожної речі, простота, недорогі матеріали і повна анонімність художника (моделі розроблялись на підприємствах). Усе так залишалось до тих пір, доки П'єр Карден не розпочав тиражування своїх авторських моделей, при цьому зберігалась висока якість виготовлення, яку донедавна вважали привілеєм високої моди. Для промислового виробництва розроблялась технологія, методи обробки, доводився до досконалості крій – одяг повинен був забезпечувати якісну посадку на будь-якій фігурі. Карден підняв одяг «прет-а-порте» до рівня «від кутюр». За таке реформаторство в моді відомого дизайнера Пера Кардена виключили із Синдикату високої моди, аргументуючи, що висока мода немає нічого спільного із промисловою модою і побоювались, що значно дешевший якісний одяг зменшить попит на дизайнерський одяг. Роки, які пройшли з того часу, показали, що висока мода, як і промислова мода, розвиваються паралельно і не витісняють одна одну.

Мадлен Віонне

Логотип Мадлен Віонне, який був створений на її прохання ілюстратором -футуристом Таят

(на малюнку постать, що стоїть на античній колоні і тримає у руках тканину)

В золотий вік «haute couture», між 20-ми та 30-ми роками ХХ ст., на арені моди з'явилась жінка – кутюр'є Мадлен Віонне. Життєвій та творчій шлях М. Віонне був складним: її становлення як модельєра і людини відбувалося у нелегких обставинах: дві світові війни, творча та економічна криза. Проте М. Віонне до кінця своїх днів зберегла легкість і енергійність, що допомагало їй у досягненні своєї мети – створення моди нового ґатунку. Творче кредо М. Віонне: «Мистецтво одягати людей потребує багато часу й терпіння!». Захоплення М. Віонне грецькою скульптурою та класичними формами

надихнуло її на створення нової форми крою. Її вважають родоначальницею крою по косій (матеріал кроїться не традиційно, а по косій під кутом 45 градусів, у такий спосіб силует набуває легкості. Завдяки косому крою, тканина прекрасно облягає жіночу фігуру й повністю повторює рухи. "Коли жінка посміхається, сукня повинна посміхатися з нею", говорила Віонне, підкреслюючи діалог між тілом і сукнею, без якого не можливо уявити одяг нового тисячоліття.

22 червня 1876 р. у Франції народилася Марі Мадлен Валентин Віонне. Її мама працювала кравчиною, а батько був кінним поліцейським. Спочатку Мадлен одержала диплом початкової школи. В школі добре навчалася й завжди прагнула бути найкращою. Дівчинка мала талант тонко відчувати красу. Вона мріяла стати скульптором, але доля розпорядилася по - іншому: одинадцятирічній Мадлен через невеликі статки родини довелося покинути школу і піти ученицею до кравчині. Освоївши фах, Мадлен стала закрійницею і якийсь час працювала в Парижі.

Згодом Мадлен найняли як головну закрійницю у Будинок Моді сестер Калло, який спеціалізувався на витонченій жіночій білизні з мереживом. На початку XX століття цей будинок став одним з ведучих Будинків Високої моди. Будинком керувала старша із сестер, Марія Калло Гербер, яка відповідала за художнє керівництво. У 1906р. Віонне перейшла на роботу до Жака Дусе. Виготовляла сукні для відомих акторок того часу: Женеєв Лантельм, Сесиль Сорель, Верб Лавальє, Реджан і Ліан де Пужи. Чотири

роки вона працює в якості кравчині у Жака Дусе. Саме тут до неї приходить ідея створити сукні, викроєні по косій, що дозволить не використовувати банальні виточки і рельєфи для створення форми одягу. Проте таке новаторство не сподобалось ні клієнтам, ні продавцям, і в 1912 р. Мадлен наважується відкрити власний Будинок моди в Парижі, навіть не маючи стартового капіталу. Будинок Віонне став найкращим місцем для жінок, які цінували оригінальність і віртуозний крій одягу. На початку першої світової війни Мадлен вимушено закриває свій модний салон і вирушає в столицю Італії вивчати історію мистецтва і архітектури. У квітні 1918р., після завершення першої світової війни, Будинок моди знову почав працювати і мав шалений успіх. Маючи у штаті 1200 працівників, Будинок моди Мадлен Віонне здобув світове визнання.

За заслуги перед Францією та індустрією моди 2 лютого 1929 р. Мадлен Віонне була нагороджена Орденом «Почесного Легіону».

Померла Мадлен Віонне 22 березня 1975 р., доживши майже до 100 років. До останнього дня вона брала активну участь у житті світу моди, відвідувала численні офіційні заходи, організовувала покази своїх колекцій минулих років.

Мадлен Віонне відрізнялася не тільки працьовитістю та цілеспрямованістю, але і особливим баченням простору і неабиякими математичними здібностями. Що цікаво – будучи талановитим модельєром, вона зовсім не вміла малювати, однак її особливе мислення дозволяло створювати моделі «на око», прямо на манекені, відрізаючи тканину і, наче скульптуру, створюючи майбутнє вбрання. Для роботи з матеріалами вона користувалася манекеном з рожевого дерева. Для своїх дивовижних моделей Віонне використовувала шовковий креп, муслі́н, оксамит, сатин, замовляла тканини в Бьянчіні Фур'є, який в 1918 році виготовив для неї шовковий креп, у склад якого входив ацетат. Це була перша штучна тканина. Крім еластичності і м'якості, тканина повинна була мати ширину не менше двох метрів, щоб кроїти по косій. На замовлення Віонне фірма «Родьє» випустила дуже широку вовняну тканину шириною 4-5 метрів, щоб можна було по косій викроїти пальто без швів.

У 20-х роках ХХ ст. у моду ввійшов етнічний стиль. Він мав чималий вплив на роботи Мадлен – завдяки йому в колекціях стали з'являтися прекрасні сукні в грецькому стилі, вбрання з єгипетським малюнком.

М В'юнне: процес наколювання нової моделі на ляльку-манекен

Захоплення формою часто призводило до того, що на вішалці модель виглядала химерно й навіть не привабливо для потенційних замовниць, але варто було одягнути вбрання на тіло – і воно оживало, огортало тіло. Клієнткам Мадлен Віонне часом доводилося навіть спеціально навчатися одягати її нові сукні. У кожному вбранні від Віонне відображалися її найкращі якості – акуратність, працьовитість і перфекціонізм. Мадлен могла присвятити значну кількість часу розробці лише одного виробу – згадати хоча б її роботи 1930-х., коли Віонне використовувала для оздоблення своїх виробів шовкову бахрому. Щоб не порушувати пластичність тканини і не зробити шви товстими, модельєр не настрочувала готову тасьму, а вручну прив'язувала кожен нитку бахроми. Загалом, оцінюючи об'єми такої роботи, можна зрозуміти глибину безодні, яка пролягала між творчими роботами кутюр'є та масовим виробництвом одягу.

Мадлен Віонне одна з перших у світі моди перейнялася авторським правом і намагалася убезпечити себе і свої роботи від підробок. Ще з 1920 року кожне вбрання перед віддачею клієнту фотографувалося перед дзеркалом зі всіх сторін, а знімки поміщалися в спеціальні альбоми. Всього за час існування модного будинку Віонне зібралося 75 альбомів, які потім були передані Мадлен у паризький Музей моди і текстилю. Їх сторінки містили в собі півтори тисячі моделей! На кожен сукню був навішаний ярлик з присвоєним їй номером, на якому Мадлен ставила свій підпис і відбиток великого пальця – така своєрідна голографічна наклейка.

Авторські моделі М.Віонне

Серед своїх сучасників М. Віонне здобула славу пуриста від моди: вона вважала ідеальним чистий стиль, прості форми і природні кольори, не намагалася поставити моду на потік і не створювала з неї культу. Якщо Поль

Пуаре був «декоратором», королем видовища, батьком маркетингу; Шанель – «стилістом», творцем сучасної уніформи й функціонального силуету; то Віонне - це «аматор чистоти», неперевершений технік, що погоджував робочі параметри краси й швидко зростаючої модної індустрії. Вона не звільняла жінку від корсету як Поль Пуаре, не творила індустрію краси як Коко Шанель. Вона дала жінці можливість мати природній вигляд. Мадлен Віонне називають архітектором моди. Її творчість – вершина мистецтва «haute couture», яку неможливо перевершити. Найбільш важливий винахід Мадлен Віонне – це косий крій. Її модний Будинок, нажаль, залишився не надто відомим через недосконалий менеджмент. Творчий спадок М. Віонне став основою для багатьох майстрів модної індустрії: Аззедін Аллає, Дж. Галльяно, Ямамото та інші видатних творців моди. Мадлен Віонне створила власну концепцію моди, яка не втрачає своєї актуальності і на сьогодні, в неї, як у кутюр'є, є чому навчитися і сучасним дизайнерам. Інтерес до її творчості та моделей (створених на початку ХХ століття) зростає, а її ім'я стає все більш відомим. Без М. Віонне вже важко уявити сучасну моду, її косий крій став невід'ємною частиною творчого процесу створення колекцій Високої моди «haute couture».

Їй піддавалася буквально будь-яка форма - так, одна з створених модельєром суконь була візуалізацією старовинного рельєфу із зображенням античної німфи, побаченої у Луврі. Геніальний дизайнер і конструктор, винахідниця косого крою, вона стала автором безлічі новаторських рішень, оцінених гідно лише через десятиліття.

Так ніхто і не зумів розгадати таємницю вечірньої сукні кольору слонової кістки із віскозного атласу, створеної з суцільного шматка тканини, який скріплений коштовними брошками у вигляді бантів (1936 р.). Дана сукня знаходиться в Паризькому музеї «Моди та текстилю» і належить до неперевершених витворів, досконала форма яких досягнута за допомогою одного єдиного шва. А ще М. Віонне винайшла сукню без застібки, комір-хомут і комір-капюшон, а також ансамбль з сукні та пальта, підкладка якого виконана з того ж матеріалу, що і сукня. Для Мадлен Віонне це було найвищою метою. Ніхто із сучасних митців-дизайнерів так і не може зрівнятися з досконалою Мадлен Віонне!

Легендарна вечірня сукня М. Віонне із єдиним швом

Життя та творчість Крістіана Діора

Логотип бренду

Архівне фото: Крістіан Діор розробляє ескізи майбутньої колекції

Крістіан Діор обожнював гарні сади та садівництво. У дитинстві його настільною книгою був великий каталог насіння і рослин Вільморена-Андріє, яким користувалася його мама, Мадлен Діор. Вона самостійно доглядала за садом у їхньому сімейному маєтку в курортному місті Гранвіль, що в Нормандії. Квіти завжди були для Діора джерелом натхнення. Не випадково відомий силует суконь його першої колекції New Look має форму перевернутого бутону квітки.

Сукні, оздоблені штучними улюбленими квітами Діора - конваліями

Майбутній кутюр'є з'явився на світ 21 січня 1905 року в Нормандії, розташованій в північно-східній частині Франції. Батько Крістіана був власником заводів з виробництва хімічних добрив, тому хлопчик ріс у заможній родині. За своєю вдачею тихий і замкнутий Крістіан Діор (роки його дитинства проходили в благополучній атмосфері) не був лідером. Нерідко, коли йому доводилося приймати важливі рішення, Діор покладався на свою інтуїцію, а не на розрахунок.

Крістіан в школі був хорошим учнем, але викликав роздратування своїх вчителів тим, що малював на полях підручників жіночі туфлі на підборах. Безхмарне життя хлопчика зруйнувала Перша світова війна. Крістіан через постійні переїзди змінив не одне місце навчання. До закінчення навчання

Діор став захоплюватися різними видами мистецтва. Ставши бакалавром, майбутній законодавець світової моди вирішив продовжити навчання в школі витончених мистецтв, де хотів вивчати мистецтво і архітектуру, та батьки, які планували для сина дипломатичну кар'єру, не дозволили йому цього зробити, тому він почав вивчати політичні науки. Однак провчився лише три роки, не завершивши курс. Потім потрапив до армії. Вже після його демобілізації батьки здалися і 1928 року допомогли йому відкрити художню галерею, поставивши умову, щоб родинне ім'я "Діор" не згадувалося в його арт-бізнесі. Це прізвище вже фігурувало в назві дуже успішної фірми його батька і дядька, Моріса і Люсьєна Діор - "Брати Діор", які займалися виробництвом сільськогосподарського добрива. Фінансова криза 1929 року розладнала плани Крістіана, і його галерея, де, поміж інших, виставлялися і роботи Пікассо, закрилася. Діор знайшов новий спосіб заробити: він почав малювати ескізи костюмів і суконь для модного бізнесу, причому настільки вдало, що отримував замовлення у відомих в ті роки дизайнерів Робера Піге і Люсьєна Лелонга.

Повернувшись в Париж, Діор почав активно створювати ескізи жіночого одягу і капелюшків, а його друг почав успішно їх реалізовувати. Перші удачі додали Крістіану натхнення, і він з подвоєною енергією взявся за роботу. Цілими днями він працював над новими ескізами. Незважаючи на те, що його капелюшки добре продавалися, молодий дизайнер приділяв особливу увагу удосконаленню своїх моделей одягу. Праця Діора (Крістіан кожен день малював ескізи протягом двох років) була гідно оцінена, його моделі стали приносити непоганий прибуток. У 1938 році його помітив відомий модельєр Роберт Піге. Він запропонував йому роботу в своєму Будинку моди, кар'єра стала Діора стрімко розвиватися. Але професійному зростанню Діора перешкодила Друга світова війна. Крістіана призвали на службу. Він повернувся в Париж в 1941 році і влаштувався на роботу в Будинок моди Люсьєна Лелонга.

У 1946 році Діор знайшов фінансову підтримку у французького підприємця-мільярдера Марселя Буссака і в грудні відкрив Дім моди під своїм власним ім'ям. Проте Дім Діора вважає датою свого народження лютий 1947-го - коли була представлена найперша колекція Крістіана Діора, яка з легкої руки журналістів Harper's Bazaar отримала назву New Look, тобто "новий образ". Новація колекції полягала у різкому контрасті зі стриманими, часто запозиченими у чоловіків військовими і післявоєнними жіночими образами. Осина талія, пишні спідниці-пачки, невагомі тканини, вишивка, парча, котрі домінували у вбранні Діора, були новаторством і миттєво здобули безліч шанувальників і послідовників у всьому світі. Діор був дуже забобонною

людиною, він вірив в астральну допомогу талісманів і амулетів та постійно носив їх із собою, особливо п'ятикутну зірку - чи то уламок брошки, то чи просто дрібничку, яку він одного разу підібрав на вулиці, біля будівлі британського посольства в Парижі. Того ж вечора він познайомився з бізнесменом Марселем Буссаком, який зрештою підтримав його ідею заснувати власний модний бренд. Однак перш ніж прийняти його фінансову пропозицію, Діор пішов на консультацію до ворожки, яка переконала його відкрити "дім моди Крістіана Діора" - саме з такою назвою. Це було не перше і зовсім не єдине звернення кутюр'є до віщунів - він користувався їх допомогою усе життя.

Крістіан Діор задумав створити власні парфуми відразу після відкриття свого дому моди, і 1947 року за підтримки свого друга дитинства (і колишнього директора парфумерного бренду Coty) Сержа Ефтлер-Луїша створив парфуми Miss Dior, аромат яких підкорив не одне післявоєнне покоління жінок по всьому світу. У назві "Міс Діор" переплелися відразу дві сильні симпатії Крістіана - до його молодшої сестри Катрін, з якої він був дуже близький і якій були присвячені ці парфуми, і до Англії, саме звідси у назві парфумів - "міс", а не "мадмуазель".

Принцеса Маргарет у вбранні від Діор

З Британією у Діора склалися особливі стосунки - він був відомим англофілом. "Я обожнюю англійців, одягнених не лише у свій твід, який їм

дуже до лиця, але й в ці їхні невагомі сукні ніжних відтінків, які вони так неперевершено вміють носити з часів Гейнсборо", - сказав модельєр у 1957 році. Англійці відплатили Діору взаємністю: його перший модний показ відбувся в лондонському готелі Savoy 1950 року з великим успіхом, а молодша сестра королеви Єлизавети принцеса Маргарет не лише завітала до майстерні Діора в Парижі, але й обрала саме його вбрання для свого 21-го дня народження і першого офіційного портрета, зробленого славетним фотохудожником Сесілем Бітоном.

Крістіан Діор користувався славою великого кутюр'є впродовж лише 10 років: він помер раптово, внаслідок серцевого нападу, у 1957 році. Йому було лише 52 роки.

Своє особисте життя законодавець паризької моди завжди ретельно приховував. Крістіан Діор мав нетрадиційну орієнтацію і свої зв'язки з представниками чоловічої статі ніколи не розголошував. Відомо тільки, що майже всі його романи призводили до негативних розчарувань, його обранці в результаті пропонували Діору дружбу.

Його бачення як дизайнера в різні роки продовжували зберігати і розвивати шість дизайнерів - Ів Сен-Лоран, Марк Боан, Джанфранко Ферре, Джон Гальяно, Раф Сімонс і Марія Грація Кьюрі - кожен у свій творчий спосіб, але з незмінним зверненням до джерел Дому Діор. Перша жінка на посаді креативного директора Будинку Діор Марія Грація Кьюрі, прийшовши на цю посаду в 2016 році, одразу ж внесла свою особливу, терпку жіночу нотку, одягнувши манекенниць на своєму першому показі готового одягу в майки зі слоганом "Ми всі маємо бути феміністами" (We All Should Be Feminists) - зробивши тим самим реверанс на адресу популярного есе нігерійської письменниці Чімаманда Нгозі Адічі про роль фемінізму в XXI столітті.

Кожна колекція Діора була справжньою сенсацією для модниць і модників столиці Франції. Кутюр'є ніколи не надавав особливого значення конкретним образам, кожен його показ був завжди насичений чимось новим. Найбільш важливими творчими винаходами Крістіана Діора по праву вважаються:

Силует New Look Діора

У 1947 році, коли Європа тільки почала відновлюватися після п'ятирічної війни, Крістіан Діор створив силует, який назавжди увійшов в історію під назвою New Look. Цим, без сумніву, головним своїм винаходом дизайнер зробив видатний внесок у світову моду. Назву вигадав зовсім не він (а американська журналістка і редактор Кермел Сноу у своїй рецензії на першу колекцію будинку Christian Dior), та й модну революцію Діор здійснювати не

планував — просто хотів, щоб жінки в повоєнній Європі «знов виглядали красивими». Мода часів Другої світової війни здавалася йому надто потворною: масивні поролонові плечі, мішкуваті спідниці до коліна, величезні туфлі на платформах. Дизайнер вважав, що весь цей одяг аж ніяк не підкреслює природню красу жіночої фігури. Провівши своє дитинство на північно-західному узбережжі Франції в оточенні мами та її подруг, що одягалися в розкішні сукні Едвардіанської епохи, він з ранніх років знав, що жінку прикрашають підкреслена талія, пишна довга спідниця, корсети та крилаті капелюхи. Завдяки New Look жінки знову стали слабкою статтю, почали одягатися у сукні з покатыми плечима та осиною талією, а сам Діор отримав світове визнання.

Силует New Look Діора

Барний жакет

Один із винаходів Крістіана Діора — знаменитий барний жакет, щільно облягаючий, укорочений, з обємною баскою пеплум по лінії талії. Діор вважав, що такий предмет гардеробу просто необхідний кожній жінці, яка відвідує коктейльні бари, тому і дав жакету таку назву. Як правило, барний жакет виготовлявся з атласу або шовкової тканини та був доповненим круглими атласними гудзиками. Носити такий жакет Діор пропонував із вузькими брюками або із своєю фірмовою спідницею.

Барний жакет Діора

Спідниця-олівець

Незмінна частина знаменитого силуету Christian Dior — витончена спідниця-олівець довжиною трохи нижче коліна. Було створена Діором з метою підкреслення спокусливих вигинів жіночого тіла, вона й досі вважається еталоном елегантності та стилю. Носити таку спідницю кутюр'є пропонував із барним жакетом або з облягаючим верхом.

Об'ємна спідниця, призібрана по талії

Довга пишна спідниця в підлогу, призібрана на талії та з кринолінами на стегнах, як і раніше, вважається фірмовим акцентом New Look і моди від Christian Dior. Іноді на такі спідниці у кутюр'є йшло понад 40 метрів тканини, які важили кілька кілограмів. Це викликало бурхливу критику з боку колег Діора. Як говорила про його творчість Коко Шанель, - "Діор не одягає жінок, а набиває". Тим не менше, такі спідниці, які пропонувалося носити з туфлями на підборах і декольтованими облягаючими топами, дуже подобалися жінкам і користувалися надзвичайним попитом. Цікаво, що завдяки унікальному крою спідниці зберігали свою жорстку форму навіть при зберіганні на вішалці.

Спідниця-олівець

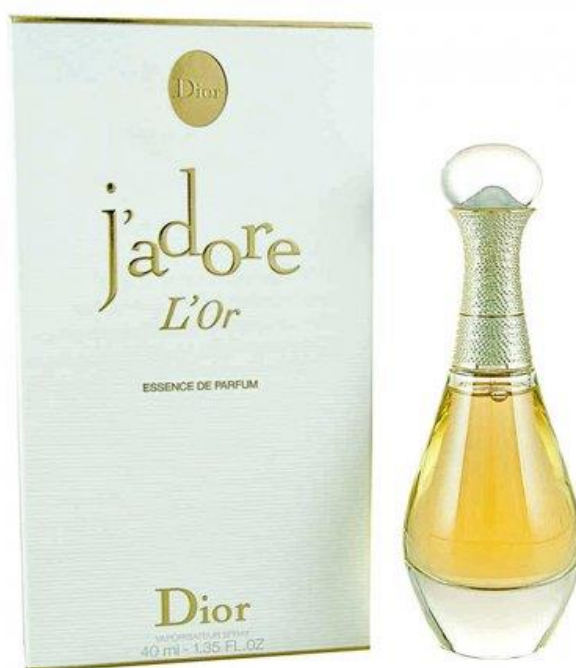

Моделі об'ємних спідниць, призібраних по талії

Місс Діор

Крістіан Діор швидко проявив себе не тільки як майстер жіночої моди, але і як успішний підприємець, почавший одним із перших ліцензувати свій бренд. Крім дизайну одягу, він зацікавився й іншими аспектами бізнесу, у тому числі випуском жіночих парфумів. Перший парфум будинку Christian Dior був створений у тому ж 1947 році, що і знаменита колекція New Look, і отримав назву «Miss Dior». «Я створив ці парфуми, щоб огорнути кожну жінку ароматом пристрасті і щоб бачити в цьому флаконі мої сукні», — говорив Крістіан Діор. Шипровий аромат, створений двома знаменитими паризькими парфумерами Жаном Карлем і Полем Ваше, назавжди увійшов в історію і досі є одним із найбільш продаваних у світі. Крістіан, великий кутюр'є ароматів, вважав, що вони неймовірно підкреслюють індивідуальність представниць слабкої статі. Над дизайном флаконів і

упаковок духів "Міс Діор", "Діорама" і "Діориссімо" Крістіан Діор працював власноруч. Вони були виконані у фірмовому стилі дизайнера: у поєднанні білого, рожевого і сірого кольорів із стрічками з атласу. Після смерті кутюр'є, під маркою "Діор" стали випускати все нові і нові знамениті аромати. В кінці вісімдесятих та дев'яностих роках настав золотий час парфумерії бренду Dior. У цей часовий відрізок з'явилися духи "Дюна" ("Крістіан Діор"), що увійшли до лінійки кращих ароматів парфумерного будинку Dior. Аромат цих парфумів, наче хвилі моря, переливається різними відтінками і до теперішнього часу надихає велику кількість жінок у всьому світі. У цей час було випущено багато різних версій ароматів, призначених для чоловіків і жінок. У 1999 році на світ з'явилися перші парфуми марки "Жадор". Крістіан Діор довгий час мріяв створити аромат, який підкреслює свободу та емансипацію жіночої статі, і квітково-фруктовий аромат даних духів втілює його давню мрію в життя.

Новинки парфумерного дому "Діор" продовжують радувати своїх шанувальників і сьогодні

Крістіан Діор у своїй майстерні із манекенницею Лаккі, 1955 р.

Творчість Ів Сен-Лорана

Логотип бренду Ів Сен – Лоран

Вихід кутюрьє на подіум після демонстрації нової колекції

Ів Сен-Лоран у своїй студії у 1986 році

Ів Сен-Лоран народився 1 серпня 1936 року в алжирському містечку Орані та виховувався в оточенні краси і розкоші. Ескізи малювати Сен - Лоран почав у 8 років та згодом одягав своїх ляльок у зшиті з клаптиків тканин різнокольорові сукні.

У 17 років юнак приїхав у столицю моди і записався на курси малювання «від кутюр». Як модельєр, Ів Сен-Лоран дебютував у віці 19 років, взявши участь у конкурсі молодих дизайнерів. На ньому він разом із молодим Карлом Лагерфельдом здобули першу премію за модель вечірньої сукні. Через два роки талановитого 19-тирічного юнака прийняли асистентом у Будинок моди Діор. За два роки роботи Діор розгледів у молодому асистентові талант і після смерті Діора 21-річному Сен-Лорану довірили посаду арт-директора славетного Будинку моди.

На початку 1958 року на суд шанувальників будинку моди Dior було представлено дебютну колекцію. Такого фурору не очікував ніхто: від Сен – Лорана чекали продовження лінії Діора – пишних, приталених силуетів. А новачок презентував абсолютно новий лук: А- подібний силует, короткі трапецієподібні сукні, зшиті із пластичних тканин і шовку, які «звільняли» жіноче тіло і не акцентували талію. У 1960 році Сен - Лоран несподівано отримує повістку до армії. Для нього це виявилось величезним ударом - через декілька місяців з гострим нервовим зривом Ів потрапляє з казарми

прямо в психіатричну лікарню. Повернувшись до Парижа, модельєр побачив, що у фірмі Діора йому вже знайдено заміну. Переживши черговий нервовий зрив, Сен –Лоран у 1962 разом зі своїм партнером П'єром Берже

Архівне фото: Крістіан Діор разом із асистентом Ів Сен - Лораном, 1955

заснував власний дім моди — вони знімають квартиру в Парижі під ательє, купують туди стіл і кілька стільців на барахолці - і саме з цього моменту починається велика історія Модного дому Yves Saint Laurent / YSL. П'єр Берже займався питаннями бізнесу, тоді як модельєр розробляв нові тенденції в одязі. Перша колекція з'являється у 1962-му, тоді йому було лише 26. Він одразу створив моду, що відповідала образу звичайної жінки того часу. Минатимуть десятиліття, Ів Сен -Лоран стане одним із законодавців світової моди. П'єр Берже, його близький товариш, партнер по бізнесу та знаний французький меценат у Парижі зауважував, що «шістдесяті – це були роки революційні. І у сенсі звичаїв, і у сенсі поведінки. Ів Сен - Лоран одного дня зрозумів, що мода полягає не в одязі для багатих жінок. Це діалог між творцем моди та жінками, які живуть у його час».

З кінця 1960-х років він відпустив волосся, як у Христа, влаштовував богемні вечірки для своїх паризьких друзів, курих гашиш і носив розкішні східні халати, вицвілі джинси та сорочки в стилі хіпі, розстебнуті до поясу. Сен-Лорана п'янила екзотика Марракеша. «У Марокко я зрозумів, що кольори, які я використовую у колекціях, я несвідомо запозичував з мозаїк палаців та традиційних джелабів і кафтанів», - якось зазначив Сен-Лоран. «Сміливою палітрою своїх моделей я зобов'язаний цій барвистій країні», - казав

модельєр. Марокканська культура, вочевидь, надихнула надихнула дизайнера на створення найвідоміших його колекцій у фольклорному стилі, яким він починає захоплюватись у 1970-х. роках. Сен-Лоран вперше відвідав Марракеш у 1966 р. і місто одразу зачарувало його. Воно стало віддушиною, де митець відпочивав від напруженого паризького графіка роботи.

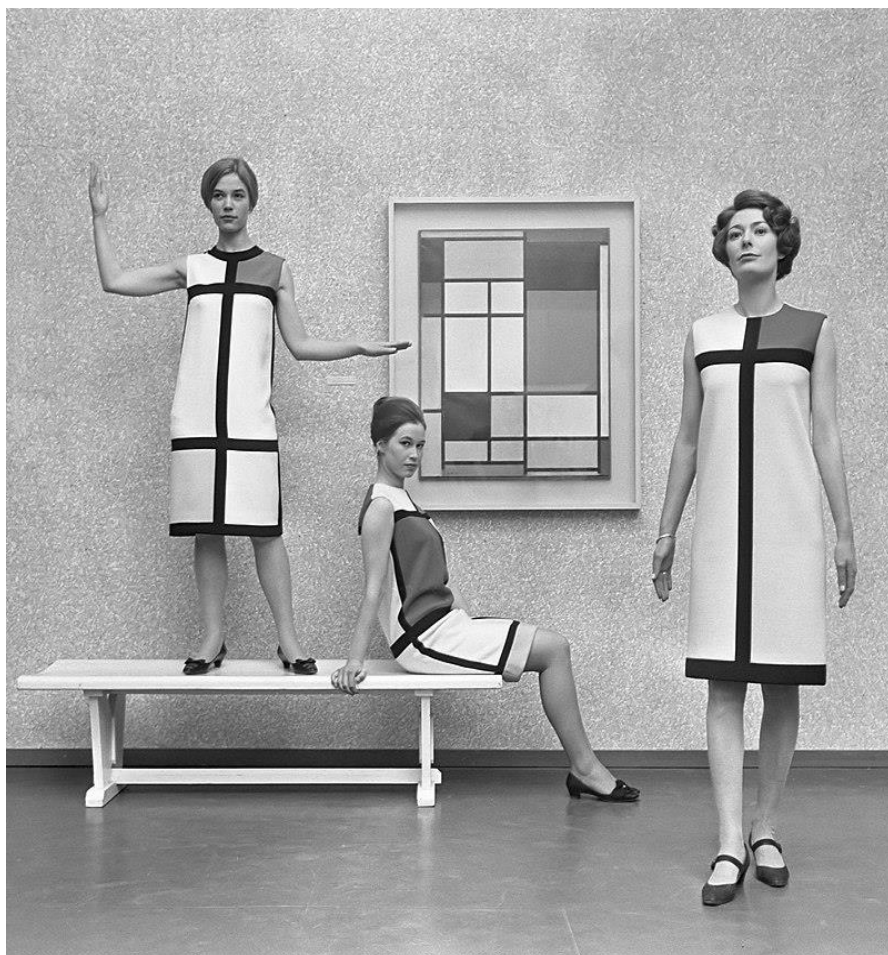
Ів Сен-Лоран, 1970-ті, Марокко

У 1965-му Ів Сен-Лоран подарував світові революційну колекцію «Мондріан», оголосивши, що йому набридло обшивати дружин мільйонерів. А-силуети суконь з геометричними малюнками нідерландського художника Піта Мондріана здивували світ моди. У колекції дизайнер використав роботи модерністів Каземира Малевича і Сержа Полякова. Малюнок колекційних суконь – не принт, а зшиті кольорові шматки тканини. На той час ідея перенести абстрактний живопис на тканину і пошити з неї плаття стала революційною. Коктейльна сукня, що нагадує полотна абстракціоністів, є частиною однієї з найвідоміших та найуспішніших колекцій YSL. Як і сама картина Composition in red, blue and white II, сукня виконана у трьох кольорах. Колекція «Мондріан» була випущена за часів лібералізації поглядів суспільства та чудово відображала її тенденції та настрої. Вона відрізнялася від того, що створював Ів Сен-Лоран до цього. Але кутюр'є цього й хотів.

Сукні із колекції «Мондріан», серпень 1965 р.

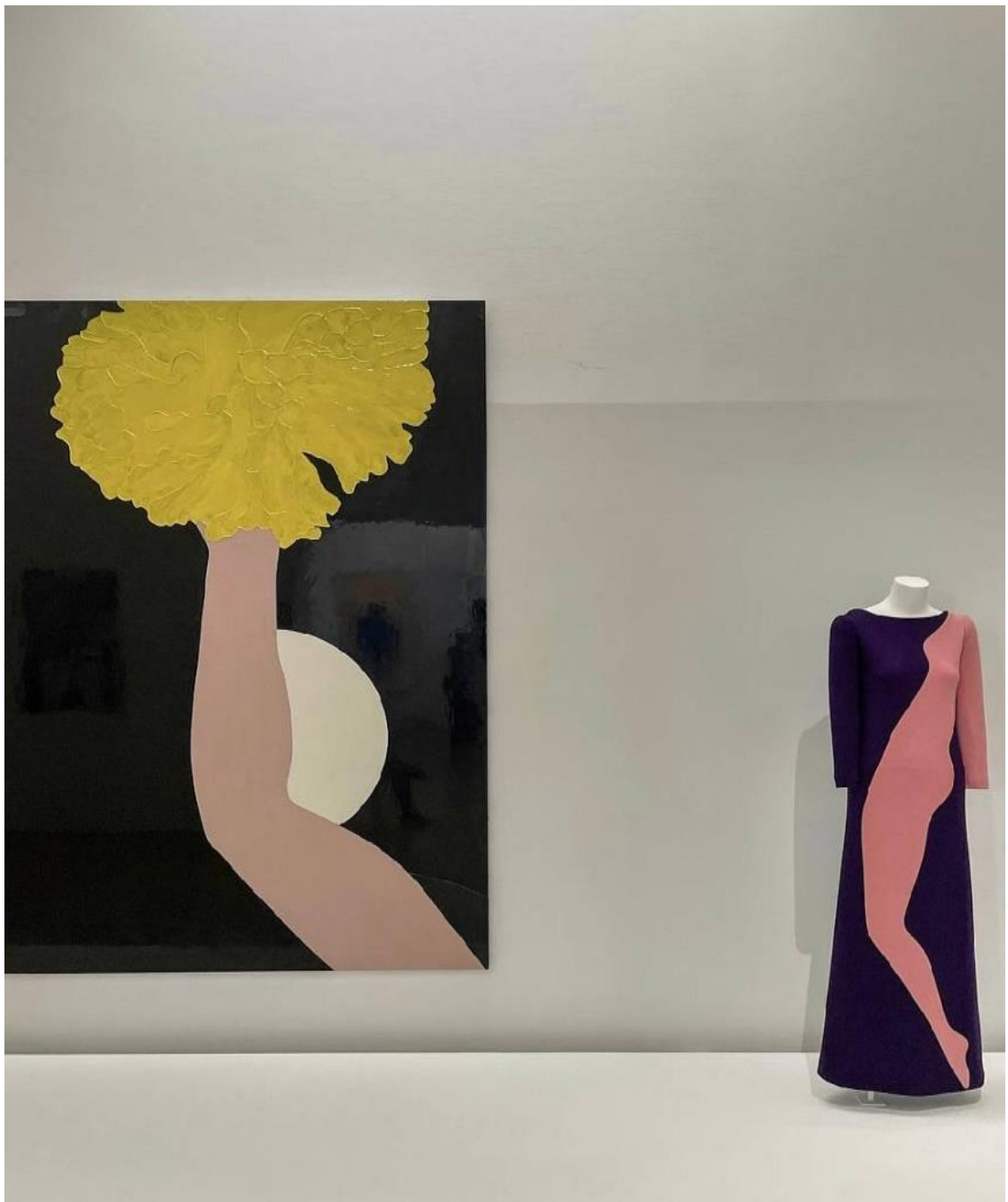
Картина Піта Мондріана «Композиція в червоному, синьому та білому», 1937 р.

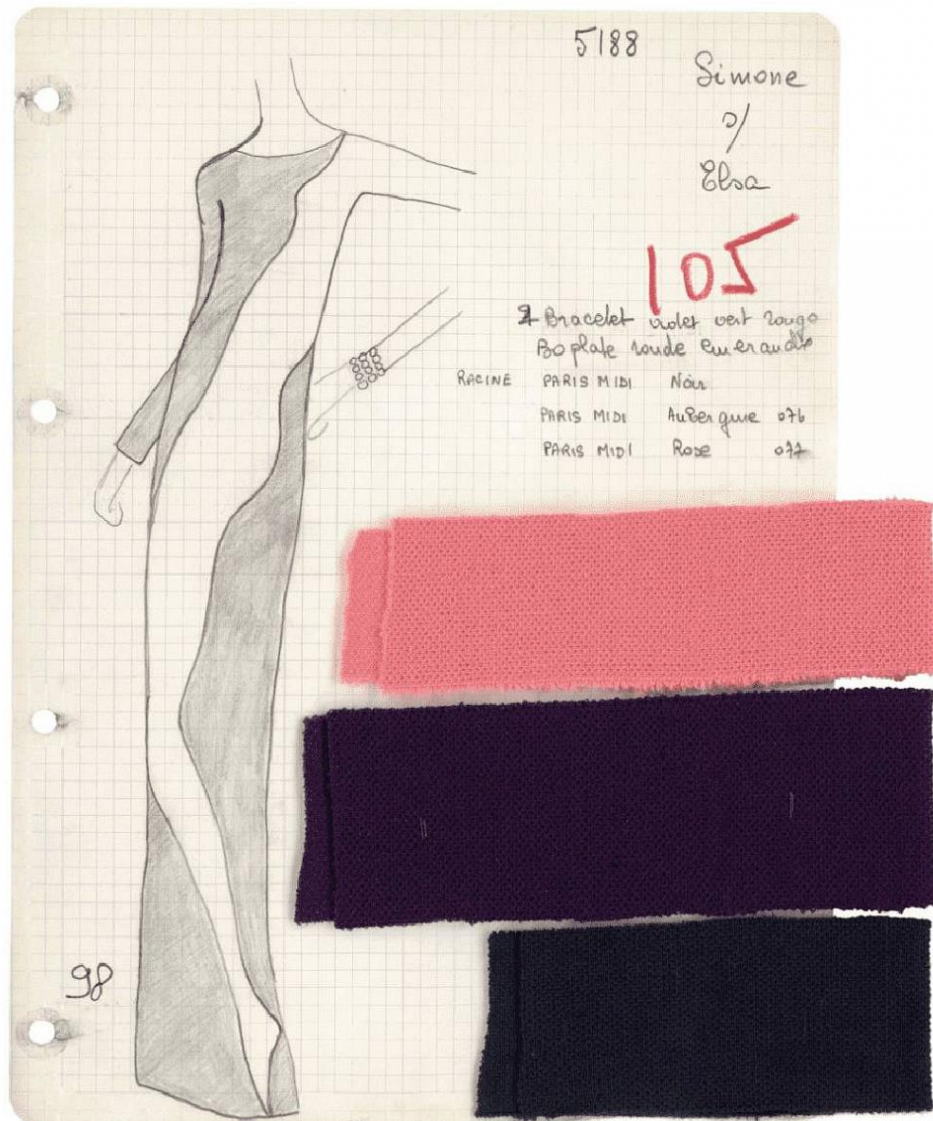

Колекція “Мондріан”, 1965 р.

Після успішної колекції «Мондріан», присвяченої абстрактному мистецтву, була ще одна, не менш революційна. 1966 року Ів Сен-Лоран представив світові омаж поп-арту. Одна з суконь з цієї колекції присвячена творчості американського художника Тома Вессельмана. У музеї його доповнює картина Гері Х'юма. Наявність на картині анатомічних деталей та анатомічних частин тіла на сукні візуально поєднує ці два експонати.

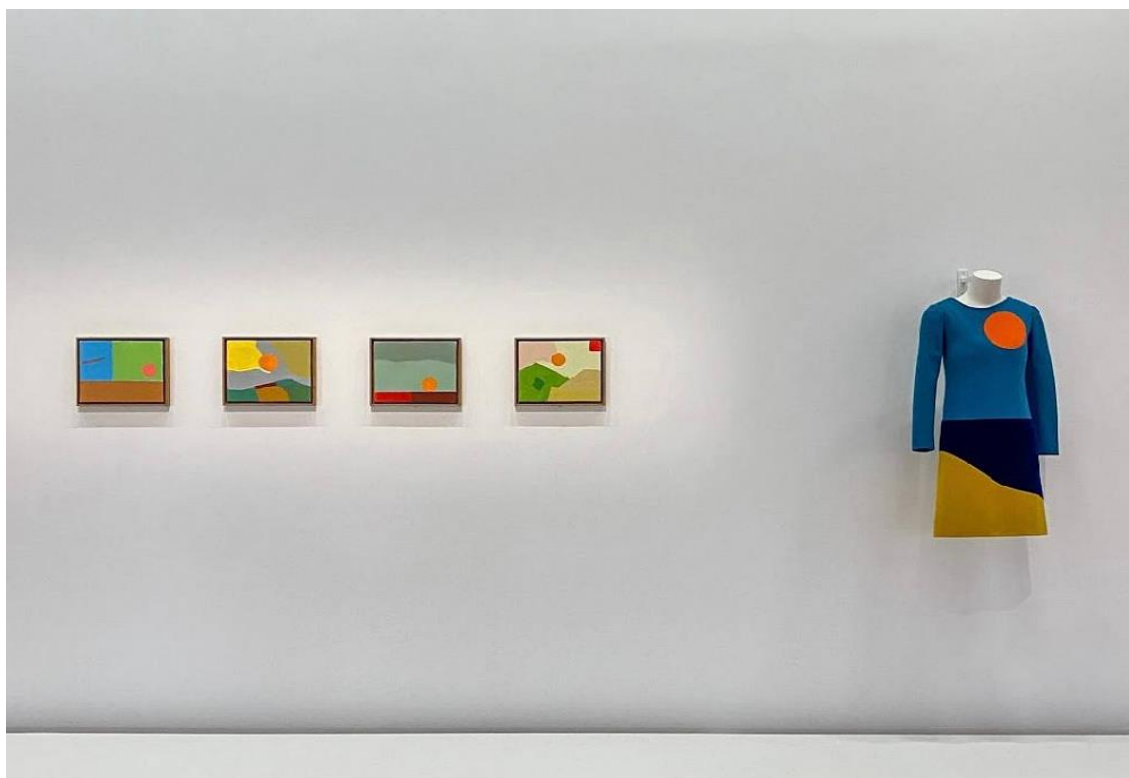

**Вечірня сукня Yves Saint Laurent, колекція осінь-зима 1966 р.
Картина Гері Хьюма «Місяць»**

Ескіз та специфікація для вечірньої сукні Yves Saint Laurent, колекція осінь-зима 1966 р.

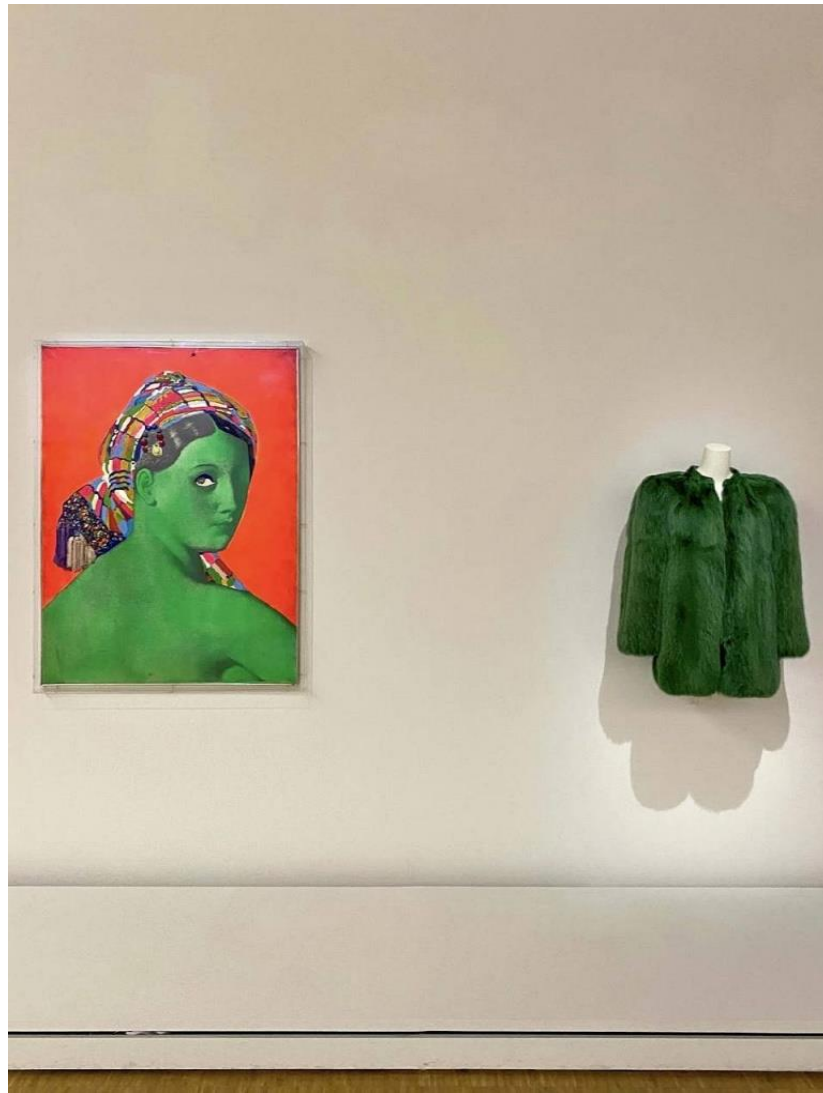
Ще одна сукня з аплікаціями з колекції осінь-зима 1966, присвячена юнацькому духу поп-арту, доповнює низку абстрактних краєвидів Етель Аднан Sans titre. «Перебуваючи постійно під впливом живопису, я зобов'язаний своєю липневою колекцією 1966 року американським художникам, таким як Вессельман, Рой Ліхтенштейн. Усі мої сукні були освітлені краєвидами, місяцем та сонячним світлом», — Ів Сен - Лоран.

Коктейльна сукня Yves Saint Laurent, колекція осінь-зима 1966 р.

В одному із залів Центру Помпіду, у парі з картиною французького художника Мартіалла Райса «Зроблено в Японії», яка стала джерелом натхнення для Іва Сен - Лорана, представлена коротка шубка з тієї самої «скандальної» колекції. Довжина міні, широкі плечі, яскравий макіяж, взуття на платформі, топи-бюстгальтери — на початку 70-х Ів Сен - Лоран влаштував черговий переполох у світі моди. Нова колекція, присвячена військовим 40-м, коли Париж був в окупації, та натхнена Паломою Пікассо, яка одягалася на блошиних ринках, викликала цілу хвилю обурення від клієнтів до модних критиків. Сам Ів Сен - Лоран відгукувався про це: «Чого я хотів досягти? Шокувати публіку та змусити її думати».

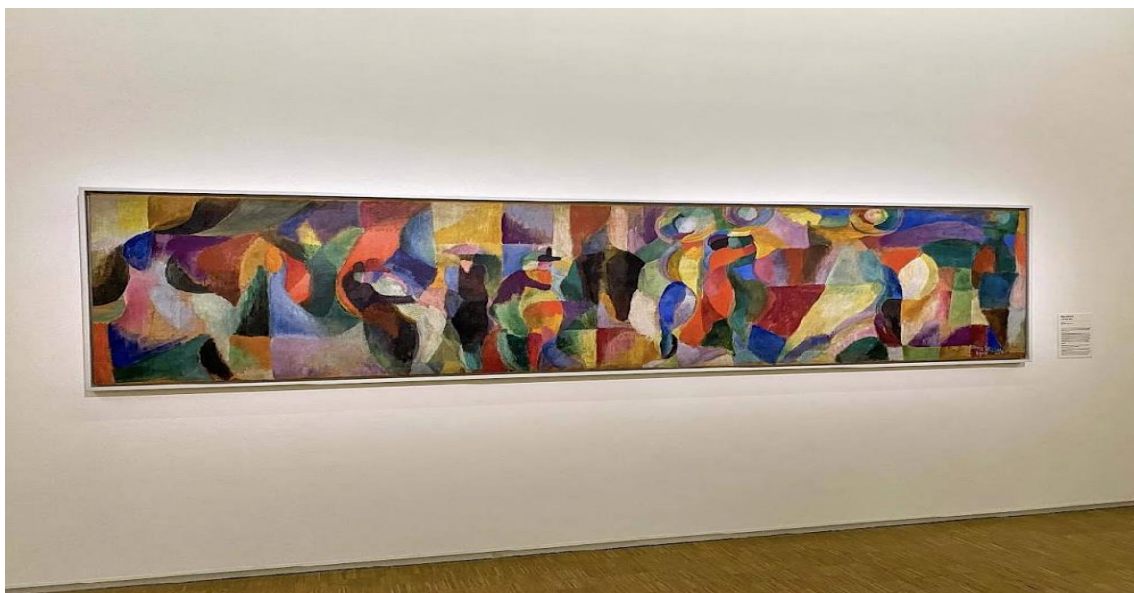

Шуба Yves Saint Laurent, колекція Libération весна-літо 1971 р.

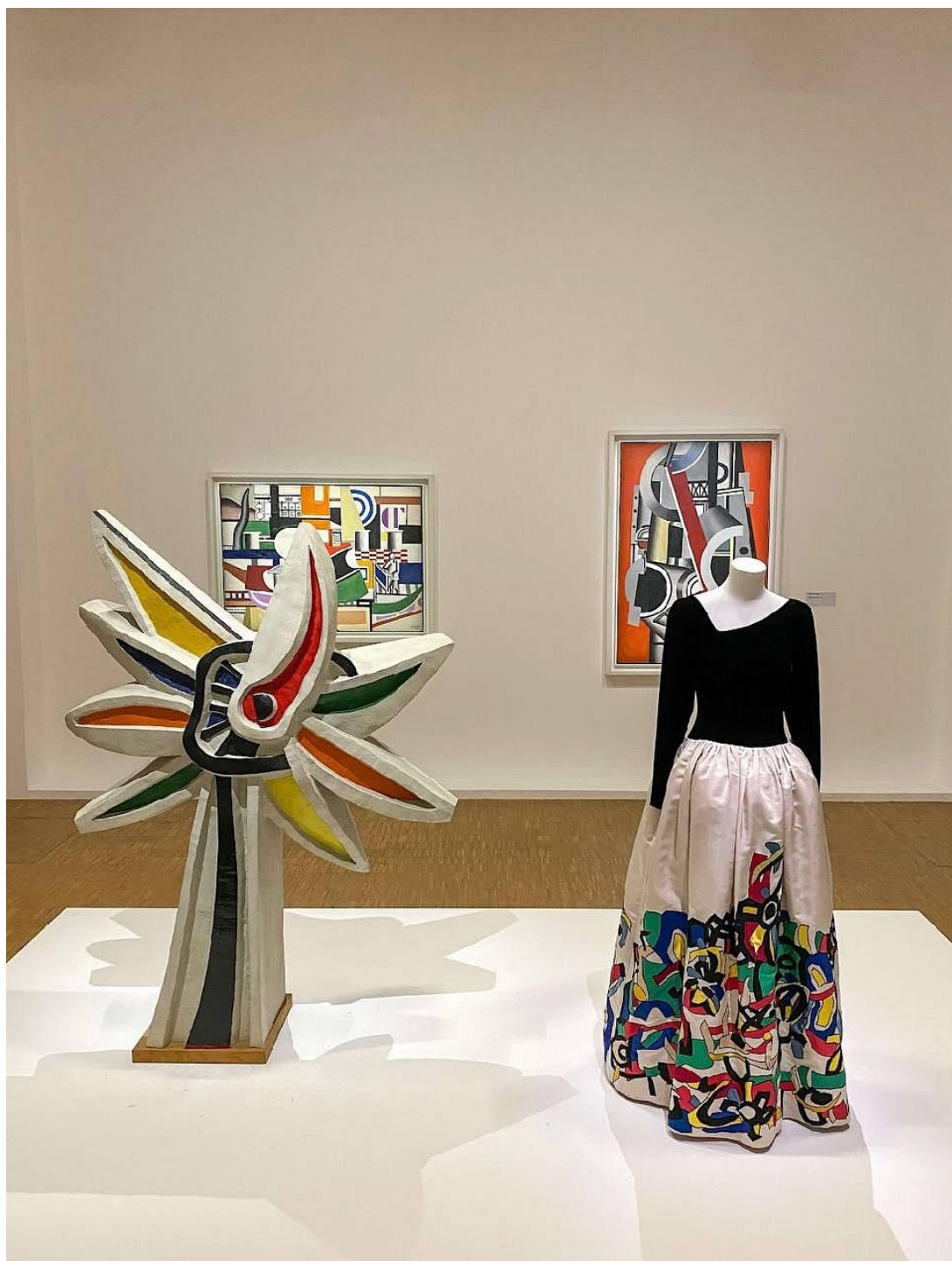
Картина Мартіала Райса «Зроблено в Японії», 1964

У залі з роботами Соні та Роберта Делоне виставлена сукня з колекції 1979 року, присвячена Пабло Пікассо. Ів Сен - Лоран цікавився творчістю подружжя Делоне. Крім того, Соня, яка, до речі, народилася та провела дитинство в Україні, була знайома з Пікассо. Ів Сен - Лоран відгукувався про Пікассо як про генія у чистому вигляді, наповненого життям та щирістю. «Пікассо – це не про чистоту. Пікассо – це бароко», — Ів Сен-Лоран.

Омаж Пікассо. Колекція осінь-зима 1979 р.

Поряд із відомою поліхромною скульптурою 1952 року Фернана Леже La Fleur polychrome представлений ансамбль із чорного оксамитового топу з асиметричним вирізом і розкішною спідницею в підлогу, розшитою яскравими аплікаціями з атласу та тафти з колекції осінь-зима 1981.

Ансамбль Yves Saint Laurent з колекції осінь-зима 1981 р.

Поліхромна скульптура «Соняшник», Фернан Леже, 1952 р.

На створення кейпу з кутюрної колекції весна-літо 1988 року Іва Сен-Лорана надихнула картина основоположника кубізму Жоржа Брака «Арія Баха», яку він побачив роком раніше в Помпідю.

Кейп Yves Saint Laurent з колекції весна-літо 1988 р.

Ескізи та специфікація для кейпів Yves Saint Laurent, 1988 р.

10 досягнень, якими Ів Сен-Лоран назавжди змінив моду

Жіночий смокінг

У 1966 році відомий кутюр'є Ів Сен-Лоран пішов проти пуританських звичаїв, одягнувши жінку в смокінг з брюками прямого крою. Новий образ моментально завоював любов паризьких модниць, а по-справжньому популярним став після того, як Le Smoking був увічнений у фотосесії для культового Vogue.

Прозора блуза

У 1962 році Лоран став винуватцем чергового скандалу. У новій колекції моделі дефілювали в прозорих блузах. Дизайнер завжди захоплювався жіночим тілом і намагався це підкреслити: "Якщо тіло жінки доглянуте, завжди знайдеться той, хто купить їй норкову шубу".

Ботфорти

Лоран з юності цікавився історією моди. У ілюстрацій середньовічної військової форми він почерпнув натхнення для створення жіночих високих чобіт — ботфортів. Такі чоботи свого часу носили винятково чоловіки — дворянство і кавалеристи.

Шкіряний жакет

Ще працюючи на модний дім Dior, у 1960 році модельєр включив у колекцію першу шкіряну куртку. Варіації зі шкіряними жакетами пізніше стануть однією з візитних карток модного дому Ів Сен-Лоран.

Стиль унісекс

У 1967 році Лоран познайомився зі світською тусовщицею Бетті Катру. Дівчина мала нордичну андрогенну зовнішність. Лоран хотів, щоб та брала участь у його показах, але Бетті стверджувала, що ненавидить моду. Катру носила штани, сорочки, джинси, футболки, светри та чоловічі жакети. Своїм стилем вона надихнула Іва Сен-Лорана на створення стилю унісекс і ввела моду на моделей з андрогенною зовнішністю.

Темношкірі манекенниці

Ще одним відкриттям у професійній індустрії моди стали темношкірі манекенниці. Саме з показу Yves Saint Laurent у 1988 році почалася кар'єра Наомі Кемпбелл. Дизайнер також наполягав на розміщенні фото тоді ще маловідомої Наомі на обкладинці Vogue, пригрозивши припинити співпрацю з глянцем в разі відмови.

Лінія prêt-à-porter

У 1966 році дизайнер відкрив свій перший бутик Rive Gauche, названий на честь лівого берега Сени, що вважався тоді пристановищем анархістів, і здійснив ще одну революцію — в магазині продавався повсякденний одяг, що ні в чому не поступався вечірньому. Відтоді дизайнери двічі на рік (навесні та восени) представляють колекції prêt-à-porter (у перекладі з французької — "готове до носіння").

Ів Сен-Лоран біля свого бутика RIVE GAUCHE із моделлю у вбранні з колекції «Прет-а-порте»

Стиль сафарі

У 1968 році була представлена знаменита колекція YSL в стилі сафарі, яка викликала бум серед шанувальників творчості кутюр'є і яка докорінно змінила уявлення про те, як має виглядати одяг для подорожей. Культовий шнурований жакет Saharienne з цієї колекції в модній фотозйомці продемонструвала легендарна модель Верушка. Тепер ця зйомка зберігається в Музеї Метрополітан як витвір фотомистецтва.

Оголене тіло в рекламі парфумів

Косметика і парфуми - ще один розділ успішної і прибуткової праці Сен-Лорана. У 1971-му зірка світової фешн-індустрії подарував світу чоловічий аромат «Опіум». У 1971 році Лоран знову епатував публіку. Дизайнер з'явився оголеним для реклами парфуму YSL Pour Homme. Фото створило нові стандарти в рекламі — інші дизайнери також почали рекламувати свою продукцію самі. Реклама виявилася настільки ж провокаційною, як і сам аромат: для презентації парфумів Ів Сен-Лоран виступив фотомоделлю і знівся оголеним.

Сен-Лоран у 1983 р. став першим модельєром, якому за життя була присвячена виставка в нью-йоркському музеї Метрополітен. Також Ів Сен-Лоран був першим, хто вивів на подіум темношкіру модель. Дизайнер завжди вміло поєднував в одному вбранні 3 різні кольори, хоча на той час це було неприйнятно і не відповідало загальноприйнятим правилам колористики.

У 2002 році Лоран прощався з подіумом, щоб зануритися у відлюдництво: «Я відчуваю, що створив гардероб сучасної жінки, і брав участь у трансформації своєї епохи. Я робив це за допомогою одягу і дуже пишаюся тим, що жінки всього світу носять сьогодні брючні костюми, смокінги, двобортні жакети, тренчі». Інші великі дизайнери працювали всередині одного стилю, а Сен-Лоран умів поєднувати «форму Шанель, розкіш Діора і дотепність Скіапареллі».

